

THOMAS, OWEN (1812-1891), gweinidog gyda'r Methodistiaid Calfinaidd ac awdur

Enw: Owen Thomas
Dyddiad geni: 1812
Dyddiad marw: 1891
Priod: Ellen Thomas (née Roberts)
Rhiant: Mary Thomas
Rhiant: Owen Thomas
Rhyw: Gwryw
Galwedigaeth: gweinidog gyda'r Methodistiaid Calfinaidd ac awdur
Maes gweithgaredd: Crefydd; Llenyddiaeth ac Ysgrifennu
Awdur: William Llewelyn Evans

Ganwyd yng Nghaerdybi, 16 Rhagfyr 1812, mab Owen a Mary Thomas, a brawd **John Thomas** (1821 - 1892) a Josiah Thomas. Saer maen oedd y tad, ac ar ôl symud y teulu i fyw i Fangor 1827, dilynodd yntau yr un alwedigaeth. Dechreuodd bregethu yn 1834, a daeth ar unwaith yn amliw fel pregethwr. Aeth i Goleg y Bala, 1838, ac oddi yno i Brifysgol Edinburgh. Yn 1844 derbyniodd alwad yn weinidog eglwys Penmount, Pwllheli; ordeiniwyd ym Medi 1844. Symudodd i'r Drefnewydd i ofalaeth Saesneg, yn 1846, ac yn niwedd 1851 derbyniodd alwad i fod yn weinidog eglwys Jewin Crescent, Llundain. Ar 24 Ionawr 1860 priododd Ellen (a fu farw 1867), merch Ieuanaf y **Parch.** **William Roberts**, Amlwch (1784 - 1864). Yn 1865 symudodd i Lerpwl, yn gyntaf i Nether field Road, ac yn 1871 i eglwys Princes Road. Bu'n llywydd cymdeithasfa'r Gogledd yn 1863 a 1882, ac yn llywydd y gymancau gyffredinol yn 1868 a 1888. Yr oedd yn rheng flaenaf pregethwr mawr Cymru, yn awdurdod ar hanes a datblygiad pregeth Cymru, ac yn ben campwr mewn areithyddiaeth. Bu'n efryd ynglŷn â'r hanes yng Nghymru a'r hanes yng Nghaerdybi. Yn 1889, aeth i'r Goleg y Bala yn brawf pendant o ehangu'r cymdeithas, a'i weithiau ef ei hun yn fynegiant o allu, llafur, a dawn arbennig. Bu farw 2 Awst 1891, a chladdwyd ym mynwent Anfield, Lerpwl. Cyhoeddodd *Cofiant y Parch. John Jones, Talyssarn*, dwy gyfrol (Wrecsam, 1874) (yn cynnwys cipdrem ar hanes diwinyddiaeth a phregeth Cymru); *Cofiant y Parch. Henry Rees*, dwy gyfrol (Wrecsam, 1890); *Cyfeithiad o draethawd y Parch. Thomas Watson, ar Sancteiddhad*, a phigion o waith amryw awduron (Llanrwst, 1839); *Esboniad ar y Testament Newydd* (1862-85), yn cynnwys cyfeithiad esboniad Dr. Kitto gyda nodiadau ychwanegol - cyhoeddwyd ar wahân yr esboniadau ar yr Hebreaid, 1889, a'r Galatiaid, 1892; erthyglau cyson i'r *Traethoddyd o'i gychwyniad* - bu'n gyd-olygydd y cylchgrawn am gyfnod gyda **Roger Edwards**; erthyglau i'r *Gwyddoniadur*, ac amryw gyhoeddiadau eraill. Y mae *Cofiant iddo gan J. J. Roberts* ('Iolo Caernarfon').

Heblaw Owen a **John Thomas**, yr oedd trydydd brawd:

JOSIAH THOMAS (1830-1905), ysgrifennydd Cymdeithas Genhadol y Methodistiaid Calfinaidd

Ganwyd ym Mangor 7 Awst 1830. Aeth i Goleg y Bala ac i Edinburgh, lle y graddiodd yn 1857. Merch i **John Hughes** (1796 - 1860) oedd ei wraig. Wedi bod yn fugail Jerusalem (Bethesda, Arfon) bu'n cadw ysgol ym Mangor (1862-6) ond yn 1866 fe'i penodwyd yn ysgrifennydd Cymdeithas Genhadol y Methodistiaid Calfinaidd, a daliodd y swydd hyd 1900. Yn 1896, bu'n llywydd cymdeithasfa'r Gogledd. Bu farw 21 Mai 1905.

Awdur

Y Parchedig William Llewelyn Evans, (1894 - 1958)

Ffynonellau

T. R. Roberts, *Eminent Welshmen: a short biographical dictionary of Welshmen... from the earliest times to the present* (1908)

Darllen Pellach

Owen Thomas, John Hughes, *Byr-gofiant y Parch. Owen Thomas, D.D., Lerpwl: ynghyd a phregeth angladdol* (Caernarfon 1891?)

Erthygl Wicipedia: [Owen Thomas](#)

Delweddau

John Thomas, [Dr. Owen Thomas](#)

John Thomas, Dr. Owen Thomas

Hugh Humphreys, Owen Thomas

Brown, Barnes & Bell, Dr. Owen Thomas, D.D.

Brown, Barnes & Bell, Rev. Owen Thomas, D.D.

LIGC: Rev. Owen Thomas, D.D.

John Thomas, Dr. Owen Thomas

Hugh Humphreys, Dr. Owen Thomas

Hugh Humphreys, Dr. Owen Thomas

Don Levie & Cheetham, Dr. Owen Thomas

Hugh Humphreys, Rev. Owen Thomas D.D., Liverpool

Gweithiau

Owen Thomas, *Cofiant y Parchedig John Jones, Talsarn: mewn cysylltiad a hanes duwinyddiaeth a phregethu Cymru* (Wrexham 1874)

Owen Thomas, *Cofiant y Parchedig Henry Rees yn cynnwys casgliad helaeth o'i lythyrau* (Wrecsam 1891), Cyfrol I; Cyfrol II

Owen Thomas, *Y pulpud Cymreig: allan o gofiant y Parch. John Jones, Talsarn* (Wrexham 1889)

Owen Thomas a Jonathan Machreth Rees, *Cofiant y Parchedig John Thomas, D.D., Liverpool* (Llundain 1898)

David Jones, Owen Thomas, John Parry, *Cofiant y Parchedig John Jones, Talysarn* (Efrog Newydd 1868)

David Charles, Owen Thomas, John Roberts, William Howells, *Welsh Calvinistic Methodist record: a monthly magazine of religious literature and intelligence*

Dolenni Ychwanegol

VIAF: 10650966

Wikidata: Q18880154

Dyddiad cyhoeddi: 1953

Hawlfraint Erthygl: <http://rightsstatements.org/page/InC/1.0/>

PDF Argraffu Cyfeirnodi

Mae'r Bywgraffiadur Cymreig yn cael ei ddarparu gan Lyfrgell Genedlaethol Cymru a Chanolfan Uwchefrydau Cymreig a Cheltaidd Prifysgol Cymru. Mae ar gael am ddim ac nid yw'n derbyn cymorth grant. Byddai cyfraniad ariannol yn ein helpu i gynnal a gwella'r wefan er mwyn i ni fedru parhau i gydnabod Cymry sydd wedi gwneud cyfraniad nodedig i fywyd yng Nghymru a thu hwnt.

Ewch i'n tudalen codi arian am ragor o wybodaeth.

Ardull APA

Evans, W. Ll., (1953). THOMAS, OWEN (1812-1891), gweinidog gyda'r Methodistiaid Calfinaidd ac awdur. Y Bywgraffiadur Cymreig. Adferwyd 10 Tac 2024, o <https://bywgraffiadur.cymru/article/c-THOM-OWE-1812>

Caewyrn
clipmedia

Preifatrwydd a Chwcius
Hawlfraint
Y Prosiect
Cymorth
Cysylltu

LLGC
NLW

LLYFRGEL
THE NATION

